Rymdstyrelsen
Swedish National Space Agency

YTTRANDE/REMISSVAR

2026-11-04

Dnr 2026-00395
Ert dnr A2026/00661

a.remissvar@regeringskansliet.se

Rymdstyrelsens yttrande angående ” Jämställdhet i en föränderlig tid – nuläge och vägar framåt” SOU 2026:41

Rymdstyrelsen har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat slutbetänkande och vill härmed lämna följande synpunkter. Sammantaget stöder Rymdstyrelsen utredningens arbete med att analysera utvecklingen inom jämställdhetspolitiken och att lämna förslag för ett långsiktigt och strategiskt jämställdhetsarbete.

Sammanfattning

Rymdstyrelsen delar utredningens bedömning att ett systematiskt arbete för ökad jämställdhet är viktigt för samhällets utveckling och för en väl fungerande kompetensförsörjning.

Rymdstyrelsen konstaterar att betänkandets förslag endast i begränsad utsträckning berör myndighetens verksamhetsområde. Myndigheten noterar särskilt utredningens förslag avseende högre utbildning, forskning och insatser för att motverka könsbundna studie- och yrkesval.

Rymdstyrelsen delar bedömningen att ett bredare deltagande inom utbildningar och yrken inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik är av betydelse för Sveriges långsiktiga kompetensförsörjning. För rymdsektorn, som är starkt kunskaps- och forskningsintensiv, är tillgången till kompetens inom dessa områden av central betydelse.

Myndigheten noterar vidare att jämställdhetsperspektiv redan beaktas inom Rymdstyrelsens verksamhet, bland annat vid fördelning av medel till forskning och utveckling. Rymdstyrelsen bedömer därför att betänkandets förslag i huvudsak ligger i linje med myndighetens nuvarande arbete.

Rymdstyrelsen har i övrigt inga synpunkter på de förslag som lämnas i betänkandet.

Bakgrund

I betänkandet SOU 2026:41 Jämställdhet i en föränderlig värld – nuläge och vägar framåt redovisar 2024 års jämställdhetsutredning en samlad analys av utvecklingen inom jämställdhetsområdet samt lämnar förslag för att stärka arbetet

Postadress
Box 4006
SE-171 04 SOLNA, Sverige

Besöksadress
Hemvärnsgatan 9, Solna
Solna, Sverige

Telefon
08-40 90 77 00
Telefax
08-627 50 14

Webbplats
rymdstyrelsen.se

E-mail
rymdstyrelsen@snsa.se

mot de jämställdhetspolitiska målen. Utredningen konstaterar att betydande framsteg har gjorts inom flera områden, men att det fortfarande finns kvarstående utmaningar kopplade till bland annat utbildningsval, arbetsmarknad, ekonomisk jämställdhet samt makt och inflytande. Utifrån denna analys lämnas förslag och bedömningar som syftar till att stärka jämställdhetspolitikens genomslag på både nationell, regional och lokal nivå.

Flera av utredningens förslag berör utbildning, forskning och kompetensförsörjning. Bland annat lyfts behovet av att motverka könsbundna utbildnings- och yrkesval, samt att stärka jämställdhetsarbetet inom högre utbildning och forskning. Utredningen framhåller att en bredare rekrytering till utbildningar och yrken inom naturvetenskap och teknik är viktig för Sveriges framtida kompetensförsörjning och innovationsförmåga.

Även om betänkandet inte innehåller några förslag som är direkt riktade till Rymdstyrelsen, berör flera av resonemangen frågor som är relevanta för myndighetens verksamhet. Svensk rymdverksamhet är beroende av tillgång till högkvalificerad kompetens inom naturvetenskap, teknik, matematik och digitalisering. Därmed påverkas rymdsektorn av de strukturer som formar utbildningsval, forskarkarriärer och kompetensförsörjning. Som statlig forskningsfinansiär har Rymdstyrelsen dessutom ett etablerat ansvar att beakta jämställdhetsperspektiv vid fördelning av medel till forskning och utveckling.

Mot denna bakgrund har Rymdstyrelsen valt att särskilt bedöma de delar av betänkandet som rör forskning, högre utbildning och långsiktig kompetensförsörjning. Myndigheten konstaterar samtidigt att de flesta av de föreslagna åtgärderna ligger inom andra myndigheters ansvarsområden och att utredningen inte föreslår några nya uppgifter eller särskilda skyldigheter för Rymdstyrelsen.

Synpunkter

Förslagen i betänkandet berör inte rymdverksamheten direkt och innebär inte heller några nya uppdrag för Rymdstyrelsen. Utredningens förslag ligger huvudsakligen inom utbildnings-, arbetsmarknads- och jämställdhetspolitiken.

Samtidigt finns ett indirekt samband med rymdsektorns långsiktiga kompetensförsörjning. Svensk rymdverksamhet är starkt beroende av kompetens inom naturvetenskap, teknik, matematik och digitalisering. Utredningens ambition att minska könsbundna utbildnings- och yrkesval kan därför på sikt bidra till att

bredda rekryteringsbasen till forskning, innovation och näringsliv inom rymdområdet.

För Rymdstyrelsen framstår det som positivt att utredningen betonar jämställdhet inom forskning och högre utbildning. Detta ligger väl i linje med myndighetens redan etablerade arbete med att främja jämställdhet vid fördelning av forsknings- och utvecklingsmedel.

Det finns samtidigt skäl att framhålla att eventuella framtida uppdrag till forskningsfinansiärer bör utformas så att de kan integreras i befintliga processer och inte leder till oproportionerliga administrativa krav i förhållande till verksamheternas storlek.

I detta ärende har generaldirektören beslutat efter föredragning av Liselott Krokstedt, handläggare inom området industripolicy och teknikharmonisering. I den slutliga handläggningen har också Nicklas Vabi och Sofia Johansson deltagit.

För Rymdstyrelsens räkning

Ella Carlsson
Generaldirektör

Liselott Krokstedt
Handläggare

Kopia till: a.jam@regeringskansliet.se